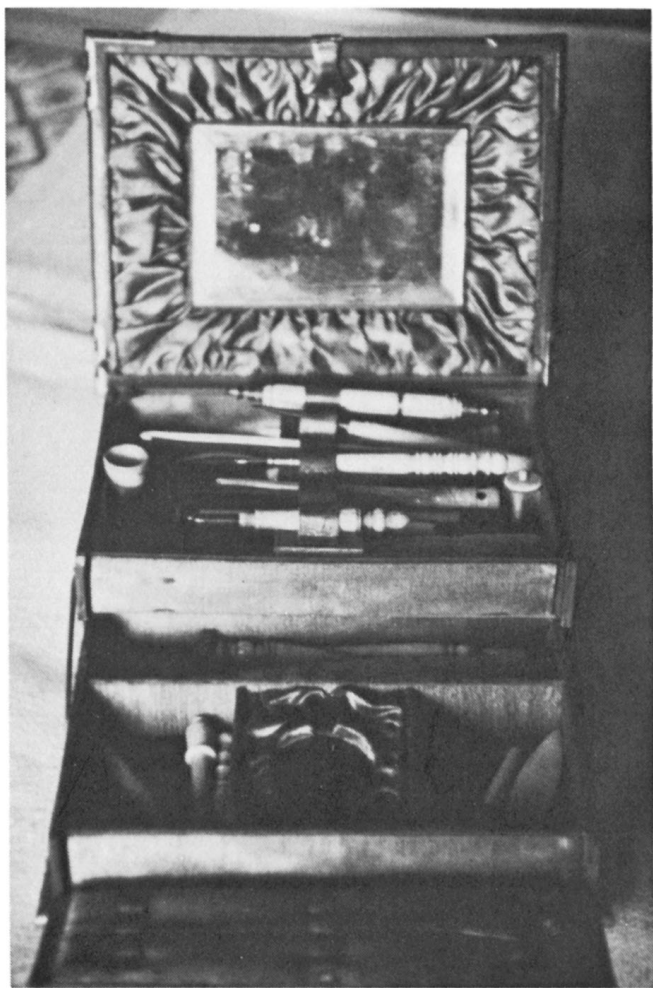


TENEN

Dansk Tekstilhistorisk Forening

Nr. 4, 2. årgang

Forår 1992



DETTE BLAD INDEHOLDER:

Vask af gamle tekstiler	s.3
Beretning ved generalforsamling 28 Marts 1992	s.8
Referat fra generalforsamling i TENEN	s.10
Hvem har overtræk til gamle stole ?	s.13
Skovturen med TENEN, sommer 1992	s.14
Interview med Esther Jegild Winkel	s.15

Flytning

*Ved flytning bedes du meddele dette
til postvæsnet.*

*Husk at meddele at du abonnerer på
TENEN. Bladnr. 03200.*

Annoncepriser:

1/1 side	: 525.-kr.
1/2 side	: 300.-kr.
1/4 side	: 185.-kr.
1/8 side	: 135.-kr.

Vask af gamle tekstiler.

I mange hjem landet over ligger der i kister, skabe og skuffer gamle tekstiler gemt bort. Ved "gamle" forstås i denne artiken tekstiler fra 1700- tallet og frem til 1930'erne. Det kan være egnsdragter med tilbehør, dækketøj, sengelinned, samt andre tekstiler til beklædning og udsmykning af hjemmet. Ved vask af disse tekstiler må der lages særlige forholdsregler, idet fibrene kan være meget nedbrudte, møre og misfarvede. Misfarvningerne, der kan være gullige eller antage en brunrød farve, ses ofte som diffuse pletter eller i værste fald som en mere sammenhængende flade.

Misfarvningerne skyldes oxydation, som er en påvirkning af ilt, luft og fugtighed, hvorved fibrene ændrer farve. Misfarvningerne ses ofte på oversiden af et sammenlagt tekstil eller ved folder og kanter, der har vendt udad. Jordslag ("jordslåethed") skyldes, at tøjet har været opbevaret fugtigt igennem længere tid, så microorganismer har angrebet fibrene hvorved der opstår en mørkfarvning.

Vask af hvide tekstiler af bomuld og hør.

Vask af gamle og skrøbelige tekstiler må aldrig finde sted i vaskemaskine. I stedet bruges et vaskekar, f.eks. en stor gryde af rustfrit stål. Da et vådt tekstil er væsentlig tungere og fibrene svagere end i tør tilstand, må der lages højde for en god understøtning under vaskeprocessen. Tekstilet anbringes derfor i et stykke gardizettestof eller andet åbentvævet stof af bomuld. Støttestoffet skal gå godt op af siderne i kogekarret, da der skal løftes i dette ved flytning af tekstilet fra sæbebad til skyllebad og videre til tørring.

For at opnå den mest skånsomme vask anbefales det at bruge sæbespånere uden tilsætningsstoffer af optisk hvidt, parfume m.m. men husk at sæbespånerne er mest effektive i blødgjort vand. Til blødgøring af vand bruges der krystalsoda, 1/4 dl. pr. 10 liter vand, vandfri soda 1 dessertske (10ml) pr. 10 liter vand. Det tager 12-24 timer at blødgøre koldt vand, 5-10 minutter for vand, der er over 35 C, mens opløsningen af soda i kogende vand sker øjeblikkelig. I handelen findes også fosfatblødgøringsmidler, Calgon og Hexafosfat, der blødgør koldt vand øjeblikkelig (følg brugsanvisningen). Til vask kan også anvendes destilleret eller demineraliseret (ionbyttet vand) som ikke kræver blødgøringsmiddel, men da det er meget dyrt, er det de færreste, der har mulighed for dette.

Rustpletter kan være vanskelige at fjerne, og det eneste råd, der kan gives er at anvende det i handelen forekommende rustfjerningsmiddel MAGICA (følg brugsanvisningen). Rustpletter fjernes før vasken påbegyndes.

Det hvide tekstil iblødsættes i lunkent blødgjort vand nogle timer før vasken påbegyndes. Misfarvede tekstiler kan det være tilrådeligt at stille i blød



Udsmykket del af stolpeklæde efter vask.

natten over, men husk altid at blødgøre vandet og lægge støttestoffet i gryden først. Tekstilet løftes nu i sit støttestof over i vaskekarret, der er fyldt med rent blødgjort vand. Sæbespånene er forinden udpisket i vandet, der beregnes ca. 20 gram sæbespåner til 5 liter vand. Vandet opvarmes til 70°C for hørfibres vedkommende, bomuld kan tåle højere temperatur. Temperaturen holdes konstant i 20-30 minutter hvorefter der slukkes for varmekilden, og tekstilet ligger i sæbevandet fra 1/2 til 2 timer, hvis det skønnes nødvendigt. Ved første skylning skal der anvendes lunkent blødgjort vand. Det skylles i endnu 3-4 hold blødgjort vand. Hvis tekstilet før vask var meget plettet, er det ikke sikkert, at alle pletter og rande forsvinder men at tage stærkere vaskemidler i brug er ikke tilrådeligt. Jordslag kan være umuligt at fjerne uden at foretage en kompliceret blegnings proces.

Tørring.

Der opnås et meget smukt resultat i tørringsprocessen, hvis tekstilet udbredes på voksdug eller laminatplade. Ønskes der en blank retside, vendes

retsiden ved udlægningen ned mod voksdugen. Hvis der pga. broderi ønskes en retside med reliefvirkning, lægges dugens vrangside ned mod voksdugen. Mens tekstilet er vådt skubbes det let på plads, således at trådretningen får det rigtige forløb og tekstilet bliver helt glat. Overskydende vand kan fjernes med en natursvamp, og der kan til sidst suges vand op med et frottéhåndklæde. Hvis tekstilet har en trendfletning eller en frynse som afslutning, må disse frynsetråde udredes enkeltvis med en neglepind. Det er vigtigt at frynserne flyder i rigeligt vand under denne udretning. Overskydende vand suges op. Det er tålmodighedsarbejde, men det giver et smukt resultat. Dækketøj og sengelinned, der er i god stand, kan tørres almindeligt, men husk at hørfibre skal koldrulles.

Flade tekstiler opbevares bedst ved at blive rullet op omkring paprør med en diameter på 4-5 cm. Dæk paprullen med syrefrit silkepapir inden oprulningen.

Undgå skarpe folder der med tiden bevirker, at trådene slides og stoffet brister.

Vask af kulørte tekstiler.

Hvis tekstilet er udsmykket med kulørt broderi, er det vigtigt at afprøve de enkelte farvers ægthed. Der er især risiko for afsmitning fra farvede garner, der er fremstillet i slutningen af forrige århunderde og et stykke ind i det 20. århundrede. Hvis der kan afklippes en trådende af hver farve, anbringes disse på cellstof, trækpapir eller andet sugende underlag. Trådenderne gøres våde, først med vand, og derefter med det påtænkte sæbemiddel opløst i lunkent vand. Ovenpå trådenderne anbringes der celledof eller trækpapir, og de lægges inder pres i ca. 1/2 time. Hvis farverne smitter af, ses der en tydelig afsmitning på det sugende underlag, men der kan også ske en reaktion under tørringen, derfor må trådenderne være helt tørre, inden resultatet bedømmes. Hvis ikke der kan afklippes trådender, må et lille stykke af broderiet (hvor det er mest usynligt) afprøves som omtalt. Da der let dannes skjolder, må der sørges for et godt sugende underlag. Brug evt. en føntørrer.

Vask af uld og silke.

Uld og silke skal ikke iblødsættes før vask, og vandet må ikke blødgøres med soda, da soda er stærkt alkalisk og derfor uegnet til uld og silkefibre. Vaskevandet skal være 35° - 40° varmt, og der kan anvendes et syntetisk uldvaske- eller finvaskemiddel (følg brugsanvisningen). Uldne tekstiler kan også vaskes i sæbespåner. Skyllevandet skal være lunkent. De uldne tekstiler aftrykkes efter vask i et frottéstykke. Derefter tørrs de, liggende udbredt i facon på et sugende underlag. Tekstiler af silke f.eks. tørklæder og silkebånd, kan udlægges på voksdug som omtalt under vask af hør og bomuld.

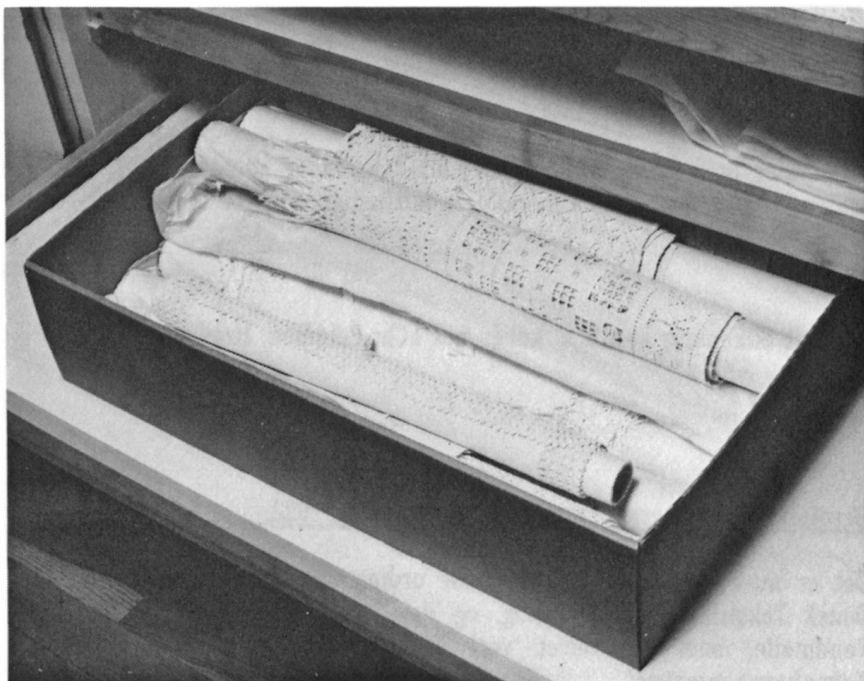
Kemisk rensning.

Mange tekstiler tåler ikke vask. Grunden kan være at farverne løber, eller at tekstilernes overflade (f.eks. gammelt fløj og velour) vil blive ødelagt.

Olmerdug, tykke forede genstande og skindbesatte beklædningsgenstande bør også kemisk renses. Om genstanden er robust nok til at tåle en kemisk rensning på renseri, hvor tekstilet er udsat for en ret kraftig mekanisk påvirkning, bør man rådføre sig med renseriejeren. Kemisk rensning må under ingen omstændigheder foretages i hjemmet.



Trendfletning, krave, hæklet mellemværk og skabsstump efter vask.



Opbevaring: Tekstiler lagt i en papkasse oprullet og forsynet med bændel.

Opbevaring af tekstiler.

1. Alle flade tekstiler, f.eks. stolpeklæder, duge, håndklæder og silketørklæder bør ruller op omkring paprør. Husk syrefrit silkepapir eller udvasket bomuldsstof inderst på rullen. Store lagner må sammenlægges pga. deres størrelse, men prøv en gang imellem at lægge tekstilerne i andre folder når gemmerne går igennem.

2. Undgå indpakning i plastic, brug i stedet udvasket bomuldsstof eller syrefrit silkepapir. Brug bændler som snor omkring rullerne.

3. Fjern knappenåle i hengemte tekstiler, de kan ruste og vil under alle omstændigheder efterlade mærker eller huller.

4. Hvis dragten eller dragtdele ikke kan ligge udbredt, bør der lægges sammenkrøllet syrefrit silkepapir i folderne. Udfyld ærmer og huer med syrefrit silkepapir.

5. Tekstiler bør ikke udsættes for direkte sollys. Alt lys, såvel dagslys som kunstigt lys, har en nedbrydende virkning på tekstilerne: fibrene mørner og farverne falmer.

6. Tekstiler opbevares bedst, hvor temperaturen er konstant (og helst ikke under 16° -17°) og hvor den relative luftfugtighed ligger omkring RH 50 %

Sonja Støvring.

Syrefrit Silkepapir kan bl.a. købes hos I.Chr.Petersen, Hvælvengen.

Beretning ved generalforsamling den 28.marts 1992.

Det er nu anden gang, vi kan holde ordinær generalforsamling i TENEN, Dansk Tekstilhistorisk Forening, og det foregår denne gang i Fuglevad Vandmølle, som er blevet vort faste mødested, når vi samles i Københavns-området.

Vores medlemstal er støt stigende: vores medlemsblad sendes nu ud til 225 adresser, og vi har 160 medlemmer, en stigning fra 125 sidste år.

Bestyrelsen har haft en række gode arbejds møder, hvor alle har deltaget med ivrig og positiv vilje. Uden den kunne arbejdet ikke lykkes, og det er en fornøjelse at opleve. TAK til alle medvirkende!

Generalforsamlingen i marts 1992 blev afholdt i Århus, og den efterfølgende søndag førte Birgitte Kjær os på en spændende rundgang til både bal-udstillingen og bydragt-bonedragt.

Siden har der været afholdt 4 temadage : den 5 maj 1991, Knipleskolen på Frilandsmuseet, den 17 august 1991, Væverhuset sammesteds, som gentagelse p.gr.a. aflysning oktober - 90. den 27. september 1991, besøg i Dansk Paramenthandel og den 28 september 1991, selskabstasker og syasker registreres.

For at skåne foreningens økonomi afholdes bestyrelsesmøderne i tilslutning til medlemsarrangementerne, så rejseomkostningerne bliver så begrænsede som muligt. Men bestyrelsen har afholdt tre møder ud over de nævnte.

Efter generalforsamlingen i Århus konstituerede bestyrelsen sig med Hanne Frøsig Dalgaard fortsat som formand, Susanne Nielsen som sekretær og Annet Laursen fortsat som kasserer. P.gr.a. arbejdspress med

andre aktiviteier måtte Gitte Nødskov trække sig ud af bestyrelsen, og Jytte Harboesgaard gik aktivt ind i hendes sted.

Medlemsbladet er den aktivitet, vi har prioriteret højest, for det er vores bindeled til alle. Redaktionsarbejdet er et teamwork under ledelse af Karin Hoffritz og Lisbeth Roum-Møller. Trods alle bestræbelser for at gøre det bedre og bedre kan "sætternissen" drille – undertiden på de mest prekære steder, såsom ved indkaldelsen til denne generalforsamling, hvor daloen var faldet ud i første omgang. Det må høre til de oplevelser, vi vil tage os lov til at more os lidt over og som bekræfter, at der iøvrigt arbejdes meget seriøst med at skaffe et varieret og sagligt indhold.

I hvert nummer i det forløbne år har vi bragt et interview med en kvinde, som på en eller anden måde har bidraget til at opbygge den store glæde ved gamle tekstiler, som er ganske udbredt i dag. I april 1991 afsluttede vi serien om moderne hørdyrkning. Bodil Muncks foredrag fra temadagen den 17. august er kommet i to numre.

Det har været et stærkt ønske fra os, at medlemmerne skulle benytte bladet til gensidig formidling af spørgsmål, der måtte ligge den enkelte på sinde. Det er sket alt for sjældent, men i det kommende nummer vil vi bringe et interessant indlæg fra Birte Karin Fischer, der eftersøger gamle møbelbetræk. Vi glæder os til, at det vil give andre lyst til at gøre ligeså fremover.

Projektet selskabstasker har lagt beslag på en stor arbejdsindsats. Inger Jørgensen og Susanne Nielsen har fotograferet og registreret et betydeligt antal i tilslutning til udstilling i Nordfyns Museum i Bogen. For Sjællands vedkommende blev det en ganske indbringende temadag den 28. september, hvor Karin Hoffritz og Annet Laursen foretog registreringsfotografering. Der findes nu et omfattende materiale, som vi indtil efteråret vil registrere, så det kan blive tilgængeligt for medlemmerne. Det er endnu ikke lykkedes at foretage nogen registrering i Jylland, men vi ser hen til, at det skal lykkes. Umiddelbart har vi desværre få medlemmer i Jylland til, at vi kan se aktuel udvej for den opgave, og vi må midlertidigt stille den i bero.

I årets løb har vi knyttet kontakter med forskellige foreninger med beslægtede interesser, og flere har bragt omtale af TENEN i de respektive medlemsblade. Det gælder regionale væversammenslutninger, de landsdækkende Stofftrykker – og Væverlauget og "Husflid" samt filteforeningen GRIMA. Det vil fremover medføre udveksling af medlemsblade, så vi kan opnå en bredere orientering om det arbejde, der er i gang rundt om.

I forhold til øvrige foreninger synes TENENs særpræg efterhånden at tegne sig mere klart: at vi satser på tekstilteknikkens historie og på

tekstilers kulturhistorie, men i mindre grad på den praktiske udførelse.

Vores jævnt stigende medlemstal er opmuntrende, og vi ser frem til at udbygge foreningens aktiviteter. Som en service vil vi tilbyde *ægtefælle* – medlemsskab til halv pris., idet det pågældende par vil modtage et enkelt eksemplar af bladet. Men det kan være en god ting, at begge parter har deres egen status som medlemmer, og vi tror, at nogle vil tage denne mulighed til sig.

Som nyt projekt vil vi foreslå: *forklæder* – dette meget fascinerende klædningsstykke, som vi i vores generation har været alt for tilbøjelig til at glemme, men som kan udtrykke afgørende sider af både kvinders og mænds liv igennem århundreder, og det vil nok blive fornøjeligt at se, hvad hver af os kan finde frem hjemme, når vi får set efter!

TENEN er nu ved at have overstået sin spæde start, og der har vist sig så trofast interesse, at vi med forventning ser fremad.

Hanne Frøsig Dalgaard.

Referat fra generalforsamling i TENEN d.28-3-92.

pkt.1. Dirigent Birgitta Schønning
Referent Jytte Harboesgaard

" 2. Navneopråb. Mødet havde 29 deltagere.

" 3. Referat fra sidste generalforsamling godkendt.

" 4. Formandens beretning.

" 5. Der var ikke før mødet indkommet forslag med betydning for foreningens budget. Karin Hoffritz foreslog gavekort i form af medlemsskab af TENEN.

Anne-Grete Steckhahn mente, at det primære i foreningen er bladet, aktiviteterne kommer i anden række.

" 6. Annet Laursen fremlagde revideret regnskab og budget.

- " 7. Kontingent fortsat 100.-kr. årligt.
- " 8. Bestyrelsen genvalgt.
- " 9. Revisor Rikke Rasmussen genvalgt.
Da suppleanterne Gitte Nødskov og Ilse Jespersen ikke ønskede genvalg blev 2 nye suppleanter valgt: Birgitta Schøning og Karin Lausten.
- " 10. Der var ingen indkomne forslag.
- " 11. Eventuelt:
Karin Hoffritz foreslog at parantesen i generalforsamlingens dagsorden pkt.4. slettes. Forslaget blev godkendt.
Pkt.4. hedder nu: Formandens beretning. Beretningen bringes i først kommende medlemsblad efter generalforsamlingen.

Anne-Grete Steckhahn foreslog.

- 1.Skov- og studietur til museer med tekstsamlinger (dog undtaget Frilandsmuseet, da det altid regner der).
- 2.Ønsker en geografisk fordeling af TENENS medlemmer.
- 3.Interview med Erna Lorentzen.
- 4.Foredrag af/ møde med de i bladet interviewede personer, så vi får lejlighed til at møde dem " live". Ved foredrag må deltagerne betale entre.
- 5.Foredrag af Henny Harald Hansen og Janet Arnold.

Annet Laursen foreslog nedsat en arbejdsgruppe med henblik på en strikkemaskine rekonstruktion.

Oplyser i den forbindelse, at Værløse museum har en strømpe-strykkemaskine.

Kirsten Jensen foreslog, at TENEN indbyder til temadag med orientering om/ demonstration af strikkemaskine til brug ved fremstilling af billedtæpper.

Bodil Munck efterlyste i den forbindelse orientering om garntyper og garnkvaliteter.

Hanne Frøsig meddelte at TENEN's næste tema bliver forklæder, hvorefter hun kom lidt ind på forklædets historie.

En nyuddannet håndarbejds lærer fra Alborg
Håndarbejdsseminarium, der har skrevet en eksamensopgave om
Forklæder, opfordres til at holde foredrag om emnet i TENEN.

Bodil Munck fortalte om skoleforklæder og blev af Karin Hoffritz
opfordret til at skrive en artikel i TENEN om emnet. Bodil accep-
terede.

Birgitta Schøning foreslog temaet " vifter".

pkt.12 Registreringsfotos af tasker og syskrin blev vist. Alle billeder blev
taget på en temadag, hvor der var indkommet langt flere ting end
forventet. Dette medførte, at der var for lidt tid til foto-
graferingen, hvilket gik ud over billedernes kvalitet. Affødt af
dette, fik vi nogle gode, saglige diskussioner om hvordan og hvem
der kan og vil udføre de mange opgaver, som forventes løst af
foreningen.

Nogle medlemmer tilbød deres arbejdskraft og under den
efterfølgende kaffe lod Hanne Frøsig en liste gå rundt, hvorpå
medlemmer, der ønskede at tilbyde arbejdskraft, kunne redegøre
for arbejdets karakter og omfang.

Et arbejdsudvalg under ledelse af Anne-Grete Steckhahn blev
nedsat med henblik på at planlægge skov- og studieture. Hvis
nogle af foreningens medlemmer ønsker at supplere med ud-
flugtsmål, ideer eller andre foreslag, kan Anne-Grete kontaktes
på tlf.31-67-41-09.

Snakken gik livligt bordet rundt, og hvis den resulterede i gode
eller konkrete ideer, som jeg ikke har fået med i referatet,
modtager redaktionen gerne meddelelser herom. Disse bliver
bragt i næste blad.

Referent Jytte Harboesgaard.

Hvem har overtræk til gamle stole?

Stole og sofaer fra tidligere stilarter har oplevet mange omvæltninger og "forbedringer", som ikke altid har været til det bedste. Træværket er blevet malet, afsyret, malet igen, behandlet med sære lakker og guldbroncer. Sædet på lette Louis Seize og Empire stole er blevet udstyret med store timeglasfjedre - opfundet i midten af 1800-tallet - og andre finurligheder. Også møbelbetrækkene har fjernet sig helt fra deres oprindelighed.

Gennem de senere år har vi på vort lille værksted oplevet det glædelige, at mange ejere af de gamle siddemøbler har ønsket om, at deres arvestykke skal ligne det, det var, da stolemageren fremstillede det.

For træværkets vedkommende er det sjældent noget problem - blot møblet ikke har været igennem forskellige "handlendes" "kærlige hænder", for så er der sjældent originale spor tilbage.

Værre bliver det at finde ud af hvordan stolen har været betrukket, for meget sjældent er der stofrester, der kan fortælle noget. Spor efter søm kan fortælle om polstringsmåden. Optegnelser i arkiverne, om lignende stole og sofaer, er med til at give det rigtige billede.

Da vort restaureringsværksted (hvor jeg sidder i et hjørne med min væv) udelukkende er baseret på restaurering af det snedkermæssige på møblerne, henviste vi i starten problemet med polstring og stof til møbelpolstreren, da vi mente at det vidste han mere om.

Men mange kunders tilbagevenden med netop disse problemer, har vist at det var nødvendigt, at vi satte os ind i, hvordan man har polstret og betrukket i de forskellige epoker.

Denne indsamling af materiale har nu stået på gennem en årrække, og i den anledning besøgte vi Silke-Annet på anbefaling af Hanne Frøsig Dalgaard. Vi havde afsat en 1/2 time af til formålet - for ikke at forstyrre for meget.

Vi fik 3 inspirerende og belærende timer! Det var facinerende at se så mange gode stoffer i dejlige naturmaterialer:

Her er de stoffer, man efterhånden kun kan læse om - 1700-tals og 1800-tals stofferne, der er silkedamask, lampas, brokade, silkefløj, sirts ... At det ikke er billigt - i første omgang - at betrække med disse stoffer siger sig selv, men som regel er der kun få gamle stole i en familie, og de gode stoffer holder så længe, at man vel sparer to, tre ombetrækninger i årenes løb, kvalitet kan nok betale sig.

De møbelstoffer, vi i dag mener er dyre, var så absolut heller ikke billige da de gamle stole var nye - og måske havde man 24!!

Netop fordi det var bekosteligt, at betrække siddemøblerne, gjorde man meget for at skåne betrækket. De fine dyre betræk var kun at se ved festlige lejligheder.

Overtrækkene, der som regel var syet i facon efter sæde og ryg, kunne enten være til at binde på stolene, eller måske fastgjort med nåle.

Er der måske en eller anden blandt **Tenen** læsere, der ejer, eller måske kender en, som har sådanne gamle overtræk til kanapeer og stole liggende. I så fald – må vi fotografere og tage notater???

Siddemøbler, der har den gamle overfladebehandling, den originale polstring og betræk, vil vi også være meget interesseret i at tage detailbilleder af, hvis møblerne repræsenterer den epoke vi er igang med at beskrive:

Renæssance, Barok, Rokoko, Louis Seize, Empire og Senempire.

Anton Jepsen og Birthe Karin Fischer, Lystoftevej 47a, 2800 Lyngby
tlf. 42 88 40 35 – aften 42 88 40 20.



SKOVTUREN MED TENEN SOMMEREN 1992

Lørdag den 15. august 1992.

Efter generalforsamlingen den 28.3.92. blev der nedsat "et festligt skovturs-udvalg".

- der nu finder frem til en rar og spændende dag !
- med både inspiration for det tekstilhistoriske, fælles oplevelser, og megen godt samvær omkring spising "i det grønne".

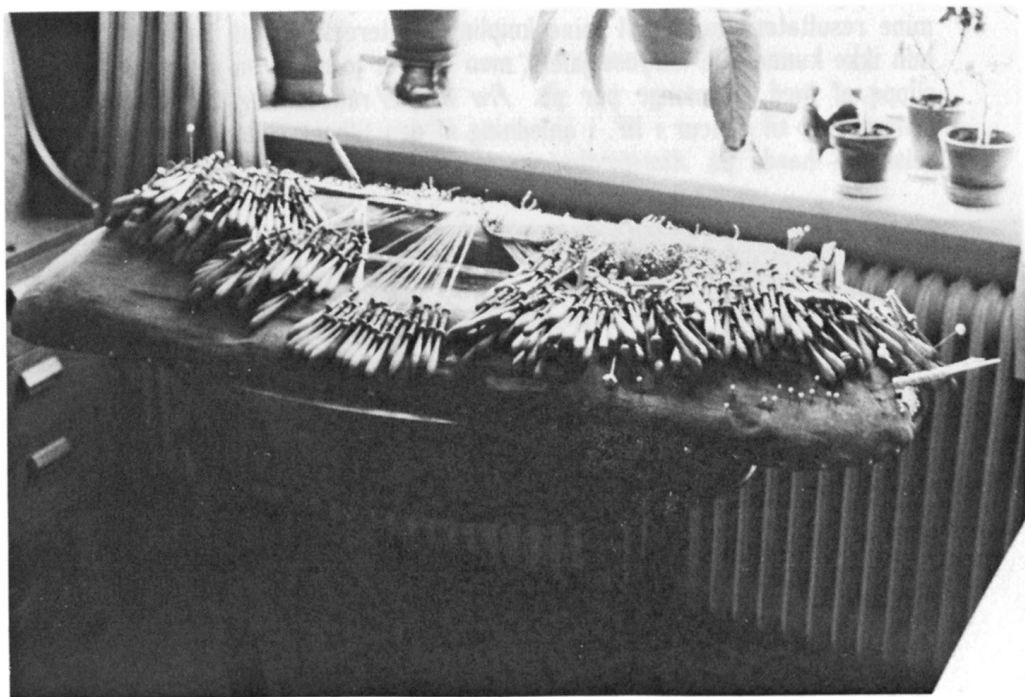
Så sæt kryds i kalenderen, tag gerne familie eller venner med !

Med venlig hilsen

- og på gensyn

"Det festlige udvalg"

Nærmere besked i bladet.



Interview med Esther Jegild Winkel optaget i 1987 af Karin Hoffritz og bragt første gang i afhandlingen " Det Københavnske kniplemiljø i de sidste 100 år" Kantcentrum Brygge Belgien 1988.

Fru Esther Winkel

(født 1/12 1916 i Taarup Sogn, ved Viborg)

Fru Esther Winkel fortæller: I min tidlige barndom i Løgumkloster, hvor min far var lærer, lærte jeg at kniple af en af min fars elever, *Kirstine Holt*, en gårdmands datter fra egnen. Kirstine havde gået på Tegne- og kunstriskolen for Kvinder på skolens børneknipleskole i Tønder. Hun var 15.

TENEN nr.4. 2.årg.

Hun var lille og sirlig med fine små hænder, de mindste jeg erindrer at have set. Det var hovedsagelig tønderknipling, jeg blev undervist i. Efter mit ægteskab med arkitekt *Frits Winkel*, optog jeg kniplieriet igen, støttet på alle måder af min mand.

Jeg kniplede nogle uldsjaler, og engang i slutningen af 1950-erne viste jeg fru *Gertie Wandel*, leder af *Haandarbejdets Fremmes Selskab*, mine resultater. Hun fandt mine kniplinger interessante, på trods af, at hun ikke kunne lide "frynsesjaler", men det var jo netop en god måde at slippe af med de mange par på. *Fru Wandel* rådede mig til at sende sjalerne ind til cencur i HF, i anledning af den tilbagevendende udstilling selskabet havde på *Kunstindustrimuseet*. Dette råd fulgte jeg, og mine

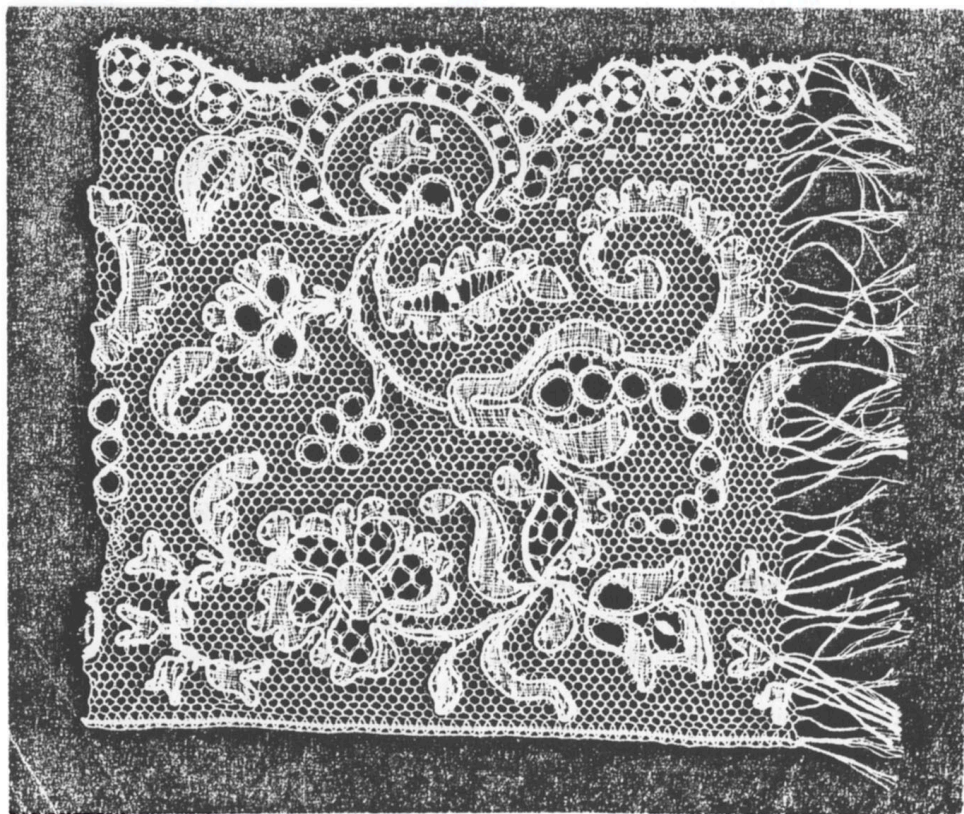


arbejder blev antaget. Senere mødte jeg i familiær sammenhæng fru *Gurli Haase*. Vi var vist på det tidspunkt de eneste, der havde arbejdet utraditionelt med teknikken, omend med dybe rødder i den klassiske knipling. Vi havde længe haft lyst til at træffe hinanden og det blev et nært venskab i de følgende år.

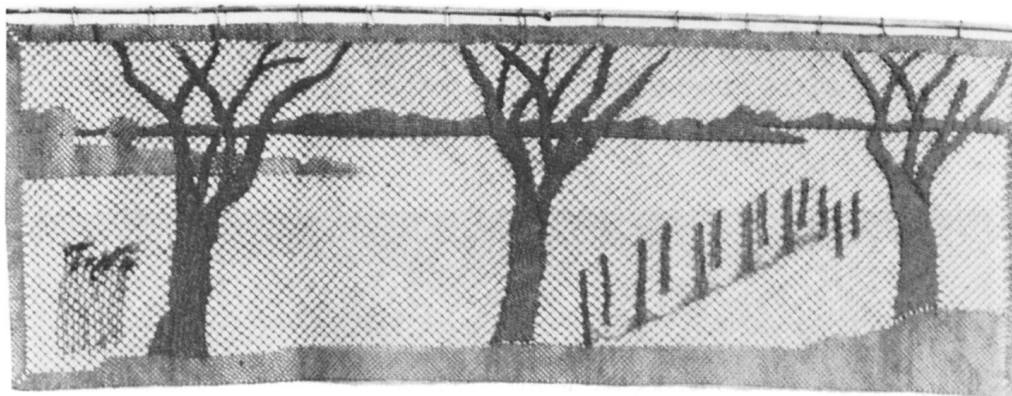
I 1965 søgte jeg ind på Tegne – og kunstriskolen for Kvinder. Midt i skoletiden blev der meddelt os at T-og K-skolen skulle lægges ind under

Kunsthåndværkerskolen, og at faget knipling ville udgå, da der var for ringe tilslutning. Vi arbejdede nu under pres, tiden var knap, men i 1969 var vi 4, der gik op til eksamen og 3 bestod.

Vi arbejdede hjemme på vores eksamensopgave, det var vist første gang, og det må hænge sammen med, at skole og fag var i opbrud, men det var bestemt en stor fordel.



Jeg havde altså som en af de allersidste *frk. Frederiksen* som lærerinde. Undervisningen fulgte de retningslinier som *frk. Sara Rasmussen* havde lagt allerede i 20-erne. Almindeligt knipleinteresserede elever fik udleveret en farvelagt arbejdstegning, som skulle afleveres til *frk. Frederiksen* ved timens ophør, mange havde derfor ingen mulighed for at arbejde videre selv, før de kunne rapporten udenad. Vi på lærerindeuddannelsen kunne låne de farvelagte tegninger og tegne af, desuden kunne vi selvfølgelig selv udføre rekonstruktionen.



Jeg har siden min uddannelse udstillet på alle HF's udstillinger på Kunstindustrimuseet. Da *Betonac -udstillingen* blev vist i *Tønder 1985*, havde jeg en lille udstilling med såvel nye som ældre arbejder. I dag arbejder jeg udelukkende moderne, eller måske nutidigt, mine kniplinger er altid figurative billedkniplinger eller uldsjaler, som jeg stadig varierer på nye måder. Mine billedkniplinger udarbejder jeg efter skitser fra naturen. En stor inspiration har jeg haft i naturen omkring Sorø. Hurtige skitser omsættes i mere konkrete " kniplediagrammer". Jeg har ingen egentlig tegneuddannelse, men min nu afdøde mand var altid en stor hjælp, når de sidste rettelser skulle foretages.

Jeg knipler altid mit kniplediagram gennem i hovedet, inden jeg overhovedet starter. Så går jeg igang, direkte på skitsen på mit brede valsebrædt. Små rettelser foretages undervejs, men de store træk er fastlagt inden kniplingen påbegyndes.

Karin Hoffritz.

VÆRD AT SE:

Landlige tekstiler fra Himmerland og Kær Herred
fra midten af 17 årene til midten af 18 årene

Aalborg Historiske Museum

Alle dage 10 til 17 mandag lukket.

Udstillingen åbner 26/6 1992 og slutter 1/9 1992

I forbindelse med udstillingen udgives et særtryk, der
kan købes på udstillingen.



Materialer til folkedragter:

Silkebånd, -garner, -stoffer, -tørklæder og huer
Uldbånd, -garner, -stoffer, -sjaler, -hoser og huer
Bomuldsbånd, -garner, -stoffer, -tørklæder, -hoser og huer
Hørgarner, -stoffer, -skjorter og særke i sysæt
Guld og sølvtråd, -lahn, -cantiller og -pailletter
Håndvævede metervarer, tørklæder og forklæder
Sysæt og vejledninger.

Porcelænsdukker i 1/2 voksenstørrelse m. dragter i sysæt.

Silke - Annet

Dorthesvej 2, DK-3520 Farum



Forside: Syskrin med indhold
Skrinet er i privat eje.
Foto/ KARIN HOFFRITZ.

Foto til artiklen om vask af gamle tekstiler/ ROBERTO TORTUNA

Foto til artiklen om Esther Jegild Winkel/ KARIN HOFFRITZ.

BESTYRELSE:

FORMAND:

Hanne Frøsig Dalgaard Bredebovej 33 6.tv. 2800 Lyngby 42 88 32 67

KASSERER.

Annet Laursen Dorthesvej 2 3520 Farum 42 95 05 55

SEKRETÆR.

Susanne Nielsen Elverodvej 49 5462 Morud 65 96 50 26

Lisbeth Roum-Møller Jagtvej 121. 2.tv. 2200 Kbh.N. 31 85 47 82

Karin Hoffritz Tessebøllevej 44 4681 Herfølge 56 27 68 42

Jytte Harboesgaard Frederiksberg Alle 78 1820 Frb.C. 31 21 14 81

Inger Jørgensen St.Anna gade 10 5400 Bogense. -

SUPPLEANTER:

Birgitta Schøning Skodsborg Parken 24 2942 Skodsborg.

Karin Lausten Furesølund 7 2830 Virum.

REVISOR.:

Rikke Rasmussen Holmevej 26.Tulstrup 3400 Hillerød 42 28 72 53

REDAKTION:

Lisbeth Roum-Møller og Karin Hoffritz.

NÆSTE BLAD FORVENTES AT UDKOMME MEDIO JULI 1992.

BLIV MEDLEM AF TENEN, Dansk Tekstilhistorisk Forening.

Kontingent for 1992/93 : kr.100.-

Medlemsbladet udkommer 4 gange årligt.

Henvendelse : Dansk Tekstilhistorisk Forening.

Annet Laursen, Dorthesvej 2. 3520 Farum.

GIRO NR: 1 43 01 30.